1

Šulcův stručný průvodce hlavních měst v Evropě.

SBÍRKA PRAKTICKÝCH POMŮCEK CESTOVNÍCH

VYDÁVÁ A POŘÁDÁ ČENĚK ŠULC
NÁKLADEM CESTOVNÍ KANCELÁŘE A SMĚNÁRNY ČENĚK ŠULC & SPOL.
V PRAZE.

ANTVERPY.

Pokyny cestujícím.

Předchozí studium cesty.

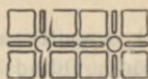
Je nezbytně nutno cestu před jejím započetím si důkladně prostudovati. Cestovati jen tak na zdař bůh, bez určitého plánu, bez předchozích vědomostí, co v tom, co v jiném místě se nachází, čím to neb ono město vyniká, cestovati bez jakékoliv průpravy znamená vyhazovati peníze a čas okny a lépe zůstati je doma, nežli vydati se na cestu nepřipraven. Cestující takový navrací se domů bez jakéhokoliv požitku, on nenašel v cestě své onoho půvabu a té zábavy, jaké od ní očekával, nečerpal z ní náležitého poučení; taková nepřipravená cesta působila účinkem opačným a zhnusila cestujícímu další výlety a vyjížďky. Jinak má se to s cestujícím, který se na svou cestu řádně připravil. On zná předem cenu ubytování i stravování v každém místě, nenechá se nikde ošiditi, zná podrobně popis měst a krajin, které navštíví, ví jak dlouho má všude zůstati, utvrzuje vědění své shlédnutím opravdu cenných památek, pomíjí věci zbytečné a vrací se domů s tím vědomím, že zbytečně nevydal ani haléře, že viděl vše, súčastnil se všeho, co bylo potřebí.

Pomůcky k řádnému prostudování jsou:

1. Kniha průvodčí,
2. mapa oné cesty,
3. jízdní řád,
4. tlumočník, příp. mluvnice a slovník pro ony země, v kterých se hovoří jazyky u nás neobvyklými.

Nejdůležitější pomůckou cestovní jest nepopiratelně **dobrá kniha průvodčí,** provázená jasně provedenými a dobře čitelnými plány a mapami. Klademe hlavní váhu na tyto dobré mapy a plány, neboť ze zkušeností vlastní víme, že povrchně spracované plány a mapy nejen nedostačují: ony jsou přímo balastem cestujícímu,

(Pokračování za Průvodcem.)

Antverpy

(Antwerpen, Anvers — s předměstími přes 360.000 ob.)

Tramway: jednoduchá jízda 10 cts., delší jízda s přest. 15 cts., za hradby 25 cts.

Z ústředního nádraží (Gare Centrale) na Place de la Gare vystoupíme východem na Avenue de Keyser, krásnou ulicí vroubenou lipovým stromořadím, kdež po obou stranách četné restaurace a hotely. Překročíme Av. des Arts kolem **divadla Scala** a dále **Théâtre Lyrique (Opera).** Za Boulevardy projdeme Rue Leys s monumentálními stavbami, načež přijdeme na Place de Meir, středisko veřejného života se zajímavými starobylými i novověkými budovami. V levo **městská tržnice,** v níž konány veřejné slavnosti a občas pořádány uměl. výstavy. Dále následuje **dům rodičů Rubensových** se zajímavou konstrukcí a s poprsím Rubense. V levo v ul. Rue Rubens je **dům Rubensův** (v němž mistr žil) s pamětní deskou; dům tento dal si postaviti Rubens r. 1611 a sám jej malbami ozdobil. Na rohu Place de Meir a Rue Wappers vypíná se **palác Royal,** pozoruhodná stavba ze 16. stol. V pravo na konci Place de Meir při ústí Rue XII. mois je nádherná monumentální

budova bursy (Bourse), s vnitřkem podobným maurské mešitě (vstup 2.—3. hod.). Odtud vrátíme se na Place de Meir a odtud v levo do Marché-aux-souliers, kdež v levo budova **provinciální vlády** a dále **hlavní pošta** (Bureau central des Postes).

Uprostřed protějšího Place Verte je bronzový **pomník Rubense.** Na severu náměstí je **kathedrala** (Eglise de Notre-Dame), nejkrásnější gotická stavba v Belgii (ze 14. stol.) o 7 lodích, jejíž klenba spočívá na 125 pilířích. Nádherný vnitřek má 12 kaplí a obsahuje malby vynikajících malířů (Rubense, Murilla a j.) S krásné got. věže chrámu (123 m. vys.) je vděčná vyhlídka na město. Naproti portálu kathedrály je **stará vážnice** (studna), umělecká kovaná práce. Na blízkém Grand'-place je **Hôtel de Ville** (Stadhuis), velkolepá renais. radnice ze 16. stol.. Nádherný vnitřek chová četná díla umělecká (historické obrazy, fresky, skulptury a j.) Návštěva od 10. do 4. hod. za zpropitné portýrovi.

Před radnicí **pomník Brabo** s bohatou figuralní výzdobou. V pravo odtud přijdeme do Rue des Bouchers, kdež je stará **řeznická tržnice** (La vieille Boucherie), malebná got. stavba z poč. 16. stol. (chová nyní městský archiv). Po té projdeme několika menšími uličkami a staneme na břehu Šeldy zv. de Werf, odkud pěkný pohled na rušný život přístavní. Hned v pravo spatříme malebnou, historicky zajímavou stavbu z 10. stol. zv. **Steen,** bývalé sídlo panovnické, v němž nyní museum starožitností (otevřeno denně 9.—4. hod., bezplatně v neděli a ve čtvrtek, v ostatní dny vstup. 1 fr.). Dáme-li se

po **nábřeží** (Promenoir)v pravo, přijdeme k Rue des Brasseurs, kdež **Maison hydraulique** (vodárna) zásobující vodou 24 pivovary. Vnitřek ozdobený malbami přístupný za malé zpropitné. Odtud zajdeme ku **přístavu,** složenému z několika rozsáhlých nádrží různé velikosti, z nichž zvláště zmínky zasluhují **Petit Bassin** (založ. Napoleonem), **Grand Bassin,** sahající až k Entrepôt Royal, **Bassin de Jonction,** který spojuje Grand B. a **Bassin Kattendijk, Bassin aux Bois, Bassin de la Campine, Bassin Asia** a severně od Kattendijk leží **Bassin Lefêbvre** a **Bassin Americ.** Odtud zajdeme k Entrepôt Royal a dáme se Avenue de Commerce, pak v pravo Marché aux Chevaux, kdež v pravo nový **kostel S. Antonius Pad.** s pěknými nástěnnými malbami, dále v pravo Rue de Venus a opět v pravo Rue de Avengles, kdež **Academie royale des beaux-arts** (akademie krásných umění). Dále ulicí Rue a Canal des Récollets a v levo Rue des Soeurs noires přijdeme ke **kostelu St. Paul** (ze 16. stol.), jenž chová četné obrazy proslulých mistrů (Michelangelo, Caravaggio, Rubens a j.). Odtud zpět na Canal des Récollets, dále na Place Conscience, kde **pomník básníka Hendr. Conscience, městská bibliotéka** a **kostel St. Charles Bor.** (jesuitský) ze 17. stol. s vys. věží a uvnitř ozdobený obrazy od Rubense a j. nizozem. malířů. Odtud k Place Verte přes Rue Reynders a Rue des Lions na Marché au Vendredi, kdež **Museum Plantin-Moretus** (nábytek, koberce a j. umělecké výrobky středověké) otevřeno denně 10.—4. hod. bezplatně v neděli, ve svátek a ve čtvrtek, v ostatní dny vstupné 1 fr.

Blízko jest **Museum voor Folklore** (přístupno 10.—4. hod. v neděli, svátek a čtvrtek bezplatně, v ostatní dny 1 fr.) a několik kroků odtud je **kostel St. André** ze 16. stol. s krásnými malbami na skle. Ulicí Rue des Augustins přijdeme na Place van Rijswijks, kdež **pomník básníka Th. van Rijswijksa;** odtud vystoupíme na Rue des Peignes, při níž hned naproti ústí Rue des Augustins je kostel **St. Augustin;** potom zpět na Rue Nationale a k Rue du Peuple na Place Léopold de Wael. Zde **Museum des Beaux Arts** (krás. umění, přístupno denně 10—4 hod. až do 5. hod.; v neděli, ve svátky a ve čtvrtek bezplatně, v ostatní dny 1 fr.) v ušlechtilém renais. slohu zbudované; obsahuje vzácná díla umělecká malířů světového jména. Naproti museu při ul. Rue des Peintres je **Institut supérieur de Commerce** (obchodní ústav a obchod. museum) a nedaleko odtud **Synagoga** při Boulevard (Avenue du Sud), krásné třídě osázené stromovím, kde dříve rozkládaly se staré hradby. Touto třídou přijdeme k již. nádraží. **(Station du Sud.)** Vrátíme-li se, tu při vstupu na Avenue de l'Industrie zvedá se v pravo imposantní budova **Palais de Justice** (soud. dvůr), na konci téže třídy při ústí Rue Léopold krásný renaiss., bohatě ozdobený **palác Banque Nationale,** před nímž bronzový **pomník Leopolda I.** Nedaleko odtud je **Hopital St. Elisabeth** a při Plaine de Malines **kostel St. Georges** (z 12. stol.) s dvěma gotic. věžemi; uvnitř pěkné nástěnné malby.

Odtud v pravo při Rue d' Arenburg je krásná **botanická zahrada** (Jardin Botanique). Docela na konci

Rue Léopold je pěkná budova **Théâtre Royal** (král. divadlo) s polokruhovou fasádou, ozdobenou poprsími vynikajících básníků a skladatelů a sochami devíti Mus. Odtud zajdeme přes Place d l'Anc. Kanal na Avenue des Arts a kratičkou Avenue Marie Henriette do rozsáhlého **městského parku** (Parc) s jezerem uprostřed. Odtud v pravo v Rue Bex je **něm. protestantský kostel,** na blízkém Place Loos **pomník starosty Loosa** a **kostel St. Joseph,** moderní stavba v románském slohu. Na severu jsou **pomníky básníků van Beerse, de Corta** a **de Geytera** a na Avenue Rubens dále **sochy Tenierse Leyse** a **Qu. Metsijse;** dále vypíná se **Collège Notre Dame** s krásným got. **kostelem.** Jdeme-li po Boulevard dále, přijdeme na **Place de la Commune** (velkolepé náměstí), kdež v levo při Avenue du Commerce je **Théâtre National** (Vlaamsche Schouwburg), krásná budova s dorskými a korintskými sloupy, s allegorickými sochami a poprsími na fasádě. Dále na Place de la Commune naproti Scala jest obrovská budova **Atheneum** (Athénée royal) s allegorickými postavami; dále v pravo jest **pomník Jordaensa** a naproti **pomník Van Dijcka** a konečně **pomník „Furie française“** (na památku bitvy r. 1583). Před Atheneéem je **pomník** býv. starosty antverpského **de Wael.** Odtud Rue de la Commune zajdeme do **zoologické zahrady,** položené za ústř. nádražím (otevřena denně od 8. hod. ráno do 7. hod. več. za vstupné 1 fr.). Odtud dáme se v levo do Rue Dambrugge, načež v pravo v Rue van Kerkhovn jest **kostel St. Amand.** Nedaleko odtud je stanice **de Stuivenberg** a za ní městské

jatky (**Abattoir**). V levo odtud ulicí Rue **des** Images **a** Rue Lazareth přijdeme k nemocnici (**Hospital Stulvenberg**), složené z ústřední budovy a několika pavilonů. Jižně od nemocnice na volném prostranství je **kostel St. Willibrord** a východně od tohoto klášter **Mission du Sacré Coeur** s kostelem a zahradou.

Jižně odtud nedaleko Borgerhout stojí **kostel St. Jean** a záp. na Place Carnot **kostel St. Marie** a před ním **pomník gen. Carnota**. Západně od stanice Borgerhout přijdeme na Place de l' Aurore, kde stojí **kostel St. Norbert**. Odtud ul. Rue de l' Aigle k Rue Mercator a podél trati železniční až k Boulevard Léopold a při ústí Avenue Charlotte stojí **pomník Boduognata** a na sev. konci Boulevard Léopold **pomník van Schoonbekese**. V pravo ulicí Longue Rue přijdeme k vojenské nemocnici. Jižně odtud, na předměstí Berchem na Chaussée de Berchem je **pomník hraběte de Mérode** a těsně při Porte de Berchem, uprostřed pěkných sadů je **Hospital St. Marie**, odkudž vede krásná Avenue ke got. **kostelu St. Marie.**

Odtud jdeme Chaussée de Berchem k Pepinière, krásnému parku, kdež rybník s **pomníkem Coquilhata**, býv. guvernéra kongžského státu. Při ul. Rue de la Pepinière a Rue Mozart leží **Société Royale d'Harmonie** (král. společnost Harmonie). Ul. Rue de l'Harmonie přijdeme do Rue van Schoonbeke, v níž je **Hospice Bogaerts-Toris** s velkou zahradou (ústav pro staré muže) a v sousední Rue Lazare vlastní asyl **Hospice des Vieillards** a v blízké Rue van Schoonbeke **Etablissement des Sourds**

muets (ústav hluchoněmých) a kaple St. Laurent. V Rue Lockaert nalézá se vchod do velkolepého **Hospitalu St. Camille.** Nedaleko Gare du Sud jest **Bassin de Natation** (městská plovárna) a při Šeldě voj. arsenal. Za nádražím již. vně hradeb jest předměstí **Kiel,** kdež velký hřbitov s četnými krásnými náhrobky.

Okolí Antverp:

I. **Do Schootenhof,** vilové čtvrti východně od města vděčná vycházka. Také možno použíti tramwaye (přestupovati na Vieille Barriére. Odtud procházkou do Wyneghem nebo Brasschaatu a drahou zpět.

II. **Marienburg** (severně). Drahou do Eekeren; pěšky krásným lesem a půvabnou stepí do Cappellen nebo Brasschaatu. Zpět vlakem.

III. **Brasschaat, Peers-Bosch** a **Merxem** (severně). Tramwayí až do Brasschaatu (blízká veliká dělostřelecká střelnice). Dále pěšky pěkným lesíkem „Peers Bosch" a do Merxem, kdež velice zajímavá got. radnice. Zpět drahou.

IV. **Hoboken** (jižně). Tramwayí do Hoboken a odtud pěšky do Hemixem a zpět parníkem do Antverp.

V. **Contich** (11 km. již.) příjemné letní sídlo s četnými vilami.

VI. **Turnhout** (38 km. severových.). Drahou pěkný výlet do města s 23.000 ob., kdež několik starobylých domů a nádherný kostel s pěkným oltářním obrazem.

VII. **Hoogstraeten** (20 km. severových.) Pouliční drahou ze stanice Zwienborg, Krásný got. kostel sv. Kateřiny a starý zámek, sídlo proslulých hrabat von Hoogstraeten.

VIII. **Gent** (Gand). Z ústředního nádraží přes Termonde (2 hod.). Průmyslové město při soutoku Šeldy a Lysy, jež několika rameny městem protékají a tvoří několik ostrovů. V kostele a v museu krásné malby nizozemských mistrů.

IX. **Vlissingen** (19.000 ob.) parníkem z Antverp 3 hod. Bývalá pevnost, rodiště admirála Ruytera (pomník jeho na přístavišti). Dále jsou zde pomníky básníka Bellamyho, básnířky Wolfové a Dekena. Pozoruhodný kostel sv. Jakuba z r. 1328. Šelda je zde široká $4^1/_2$ km.

B. Vavroušek.

(Viz předchozí na 2. str. obálky).

dobrý dojem i náladu cesty kazí a všechny požitky, které si cestující ze své cesty sliboval, předem podlamují.

Abychom odčinili nedostatek stávající a posloužili i v tomto směru našemu obecenstvu cestujícímu, které, bohužel, musí dosavade kupovati příruček cizojazyčných, započali jsme s posloupným, věcně a na praktickém podkladě založeným vydáváním praktických pomůcek cestovních.

V první řadě věnovati budeme bedlivou svou pozornost knihám průvodčím, které jak svým obsahem, uspořádáním a pěknou úpravou, tak i svými přílohami (plány, mapami a j.) cestujícímu obecenstvu našemu budou spolehlivým, správným rádcem na cestách a milou, poutavou četbou před započetím i po ukončení cesty.

Přednosti našich průvodčích knih:

Průvodčí knihy naše sestaveny jsou na způsob ukazatelů a provádíme v nich cestujícího od bodu k bodu, tak že může jíti dle něj zcela bezpečně, aniž by se obávati musil, že zabloudí a může sledovati cestu námi vytčenou v té úplné jistotě, že nevynechá ničeho ze zajímavých památek místních. Pokud nám bylo možno, registrovali jsme v knížkách našich všechna data, mající vztah k národu českému i k jeho historii.

Plány a mapy k průvodčím našim připojené jsou po většině provedeny v barvách, názvosloví je dobře čitelné a všechny dokumenty jsou nejnovějšího data a může se cestující při svých vycházkách, vyjížďkách a výletech úplně na ně spolehnouti. Pojmenování ulic ponechali jsme původní, aby cestující předem nebyl uveden v omyl.

Praktické pokyny, týkající se hotelů, prostředků komunikačních, návštěvy pamětihodností atd., spracovali jsme jednak dle našich zkušeností vlastních, jednak čerpali jsme je z pomůcek, jež nám směrodatní činitelé v dotyčných místech dali na naše zvláštní požádání k disposici.

Formát našich knížek je příruční, úprava typografická předstihuje mnohé podobné, jinak na slovo vzaté kolekce cizojazyčné, papír je jakosti nejlepší, zaručeně dřeva prostý. Ku dovršení dokonalosti příruček našich použili jsme k jich výzdobě krásných illustrací, znázorňujících nejzajímavější místní pamětihodnosti.

Cena knížek stanovena velmi mírně — poměrně daleko mírněji nežli tomu je u podobných příruček cizojazyčných.

Seznam průvodčích knih,

které dílem vyšly, dílem jsou v tisku, dílem vyjdou
v Šulcově illustrovaném průvodci.

Čís. 1. Průvodce po Turině a okolí. S barevným plánem . . . . —.90
„ 2. Průvodce po Lipsku a okolí. S barevným plánem . . . . —.60
„ 3. Průvodce po Haagu a okolí. S barevným plánem . . . . —.90
„ 4. Průvodce po Amsterodamu a okolí. S barevným plánem 1.20
„ 5. Průvodce po Rotterdamu a okolí. S barevným plánem . . . . —.60
„ 6. Průvodce po Kolíně nad Rýnem a okolí. S barevným plánem . . . . —.60
„ 7. Průvodce po Ženevě a okolí. S barevným plánem . . . . —.60
„ 8. Průvodce po Luzernu a okolí. S barevným plánem . . . . —.60
„ 9. Průvodce po Římu a okolí. S 11 barevnými plány . . . . 4.—
„ 10. Průvodce po Frankfurtu n. M. a okolí. S barevným plánem . . . . —.90
„ 11. Průvodce po Hamburku a okolí. S barevným plánem 1.20
„ 12. Průvodce po Milánu a okolí. S barevným plánem 1.20

„ 13.	Průvodce po Bernu a okolí. S barevným plánem	—.60
„ 14.	Průvodce po Marseillu a Lyonu. S barevnými plány a mapami	
„ 15.	Průvodce po Curychu a okolí. S barevným plánem	—.60
„ 16.	Průvodce po Bremách a okolí. S barevným plánem	—.90
„ 17.	Průvodce po Rivieře francouzské: Z Ventimille až po Marseille. Od Ženevy po Nizzu. S četnými barevnými i černými plány	2.—
„ 18.	Průvodce po Neapoli a okolí. S barevným plánem	2.—
„ 19.	Průvodce po jezerech hornoitalských. S četnými barevnými i černými plány .	
„ 20.	Průvodce po Florencii a okolí. S barevným plánem	1.60
„ 21.	Průvodce po Londýně a okolí. S barevnými plány	
„ 22.	Průvodce po Antverpách a okolí. S barevným plánem	1.20
„ 23.	Průvodce po Bruselu a Ostende. S barevnými plány	1.20
„ 24.	Průvodce po Stokholmu a okolí. S barevným plánem	1.60
„ 25.	Průvodce po Christianii a okolí. S barevným plánem	1.20
„ 26.	Průvodce po Kodani a okolí. S barevným plánem	1.60
„ 27.	Průvodce po Benátkách a okolí. S barevným plánem	1.20
„ 28.	Průvodce po Terstu a okolí. S barevným plánem	—.60
„ 29.	Průvodce po Budapešti a okolí. S barevným plánem	—.90

„ 30. Průvodce po Cařihradu a okolí. S barevným plánem . . . .

„ 31. Průvodce po Vídni a okolí. S barevným plánem 1.20

„ 32. Průvodce po Štýrském Hradci a okolí. S barevným plánem . . . . —.60

„ 33. Průvodce po Dalmacii, Černé Hoře, Bosně a Hercegovině. S četnými plány . . 3.—

„ 34. Průvodce po Alžírsku i Tunissku. S četnými barevnými plány . . . . 3.—

„ 35. Průvodce po Bukurešti a okolí 1.20

„ 36. Průvodce po Moskvě a okolí. S barevným plánem . . . .

„ 37. Průvodce po Varšavě a okolí. S barevným plánem . . . .

„ 38. Průvodce po Petrohradě a okolí. S barevným plánem . . . .

„ 39. Průvodce po Solnohradu a Solné Komoře. S četnými plány. 2.40

„ 40. Průvodce po Drážďanech a okolí. S barevným plánem 1.20

„ 41. Průvodce po Mnichově a okolí. S barevným plánem 1.20

„ 42. Průvodce po Norimberku a okolí. S barevným plánem 1.20

„ 43. Průvodce po Rivieře italské. Z Janova až po Ventimiglii (Vintimille). Z Janova až po Pisu. S četnými barevnými i černými plány . . . . 2.—

„ 44. Průvodce po Paříži a okolí. S četnými barevnými i černými plány . . . . . 5.—

„ 45. Průvodce po Egyptě. S četnými barevnými i černými plány . . . . 5.—

„ 47. Průvodce po Palestině a Syrii. S četnými barevnými i černými plány . . . . . . 5.—

„ 48. Průvodce po Krakově. S barevným plánem 1,20

„ 49. Průvodce po jezeře Gardském a Veroně. S barevným plánem 1.20
„ 50. Průvodce po Rjece a Quarneru. S barevným plánem . . . . —.90
„ 51. Průvodce po Berlíně a okolí. S barevným plánem 1.20
„ 52. Průvodce po Porýni . . . .
„ 53. Průvodce po Kostnici s jezerem Bodamským . . . .

Ve vydání bude se pokračovati. Kromě této sbírky illustrov. průvodců počali jsme vydávati **stručné ukazatele**, t. j. stručné popisy předních měst evropských na několika stránkách pod názvem:

ŠULCŮV STRUČNÝ PRŮVODCE.

Sbírka stručných popisů hlavních měst v Evropě.

Cena svazečku obnáší 25 hal., poštou 28 hal.

V této sbírce posloupně vyjdou v době nejkratší:

Čís. 1. Antverpy.
„ 2. Benátky.
„ 3. Brémy.
„ 4. Brusel.
„ 5. Cáchy.
„ 6. Haag.
„ 7. Hamburk.
„ 8. Kolín n. R.
„ 9. Ostende.
„ 10. Rotterdam.
„ 11. Terst.
„ 12. Amsterodam.
„ 13. Frankfurt n. M.
„ 14. Christiania.
„ 15. Berlín.
„ 16. Drážďany.
„ 17. Mnichov.
„ 18. Norimberk.
„ 19. Stokholm.

Další svazky následují.

Vypracování programů a pořadů.

Těm, kdo nemají čas neb chuti ku prostudování cesty, vypracujeme plán a rozvrh cesty za následujících podmínek;

Za plán cesty 5denní čítáme . . . . K 3.—
„ „ „ 8 „ „ . . . . K 4.50
„ „ „ 14 „ „ . . . . K 6.—
„ „ „ 3nedělní „ . . . . K 9.—
„ „ „ 4 „ „ . . . . K 12.—
Za pouhý pořad odjezdů a příjezdů vlaků čítáme při cestě jednoduché K —.60 až K 1.50
Za pořad odjezdů a příjezdů při cestě složitější čítáme . . . . K 2.— až K 5.— dle její délky.

Doporučujeme, aby si každý cestující před počátím cesty peníze cizí již zde zaopatřil.

V cizině bude platiti kurs daleko vyšší a kromě toho vydává se v nebezpečí, že obdrží peníze buď falešné, buď z oběhu vzaté. V cizině lze se těžko dovolati pomoci proti takovým přehmatům, a proto nejlépe je vyvarovati se podobných nepříjemností tím, že si cestující již zde cizí peníze zaopatří. **Vyměňujeme v našich vlastních směnárnách, Havlíčkova ul. č. 1., aneb na nádraží cís. Frant. Jos. cizí peníze v kursu nejvýhodnějším** a zaopatříme obratem i peníze méně u nás používané, dodáme peníze v oběhu jsoucí a čítáme vše nejkulantněji.

Zbylé peníze béřeme za nejvýhodnější kurs nazpět.

Jak lze vyvarovati se falešných peněz.

Za účelem snažšího přehledu všech mincí a ku uvarování všech nepříjemností při rozměňování bankovek aneb větších mincí na drobné peníze, doporučujeme všeobecně oblíbené a velmi zřetelně a věrně

ve zlatě, stříbře a jiných barvách kovových

provedené

pohlednice.

Z pohlednic těchto lze peníze zcela jasně rozpoznati. Jsouť na pohlednicích tak pravdivě zobrazeny, jako by opravdové peníze byly na papíru připevněny.

V celku vyšlo 45 druhů a sice:

Americké Státy, Argentina, Belgie, Brasilie, Britanie Velká, Bulharsko, Ceylon, Čili, Čína, Dánsko, Ecuador, Finsko, Francie, Holandsko, Hongkong, Italie, Japonsko (2 druhy), Maroko, Mexiko, Německo, Něm. N. Guinea, Něm. Východní Afrika, Norvéžsko, Persie, Peru, Portugalsko, Rakousko, Rumunsko, Rusko, Řecko, Siam, Srbsko, Španělsko, Švédsko, Švýcarsko, Transvalsko, Tunissko, Turecko (2 druhy), Uhry, Uraguay, Venezuela.

Cena jednotlivých pohlednic je stanovena na K —.20. Jeden tucet sdruženě K 2.—. Celá kolekce (45 kusů) K 7.50.

Šulcovy kupony hotelové a jich výhody.

K nejdůležitějším vymoženostem novodobého cestování náležejí nepopiratelně kupony hotelové.

Kdo jen při trochu vzdálenější cestě neprostudoval podrobně celou řadu příručních knih cestovních, ať již německých, ať již francouzských neb anglických — českých podobných pomůcek doposud, bohužel, nebylo (začali jsme právě vydávati soustavnou sbírku průvodčích poukazujeme na str. 3.) — a kdo nevěnoval tomuto studiu tu největší píli a pozornost, ten se zajisté setkal s takovými nesnázemi na své pouti, že dojem, který si z cesty své odnesl, byl tak nepříznivým, že nikterak nepovzbuzoval ku podobným cestám příštím.

A přece cíl cesty, ať již krajina se svými přírodními krásami, ať již město se svými sbírkami a památnostmi, nebyl o nic méně půvabný, než jak jest popisován v průvodčích, a útraty naopak byly často dvojnásobné těch, jakých při normálních poměrech třeba.

Již při vystoupení z vlaku narážíte na obtíže.

Křik zřízenců hotelových vás ohlušuje. Každý doporučuje svůj hotel. Volíte na zdař Bůh a bohužel, málokdy volíte dobře.

Hotelier počítá jednak s místní neznalostí hosta a jednak s jeho únavou po příjezdu, a dovede při jednání s příchozím hostem vše zaříditi tak, že týž buď zaplatí za pokoj cenu přemrštěnou, aneb obdrží pokoj malý, bezvzdušný, který v žádném směru neodpovídá zdánlivě nižší ceně.

Ve většině případů přijde cestující k seznání takovému až po zaplacení účtu a co nejzajímavějšího při všem — na nové stanici nové obtíže s hotely se stejným zakončením a tak to jde až po návrat domů.

Při našich poukázkách hotelových jsou obtíže tyto předem vyvarovány. Hotelier je povinen při placení našimi kupony hotelovými dodržeti dle právoplatné smlouvy původní ceny a dbá, aby vzhledem ku dalšímu spojení byl cestující co nejlépe obsloužen. Činí tak ve svém zájmu, neboť, čím lépe klientům našim poslouží, tím více hostí mu firma naše doporučí. A právě tento bod je nejlepší zárukou, že hotelier své povinnosti zadost učiní, neboť každý přehmat by se mstil na něm samém.

Kupony hotelové vztahují se buď na celé zaopatření, t. j. ubytování a úplné stravování vždy během 24 hodin, aneb na ubytování, snídani, oběd a večeři, každé zvláště a může si cestující dle své libosti vyvoliti buď jen ubytování se snídaní aneb celé zaopatření, čili v mluvě hotelové „pensi". Doporučujeme zvláště použití pensí, neboť ceny v případě tom jsou mnohem nižší, nežli sebe jednodušší stravování „a la carte". Ve většině městech turisty navštěvovaných nelze se vůbec jinak stravovati nežli v hotelu, jednak z úplného nedostatku hostinců v našem smyslu, jednak z toho důležitého důvodu, že by cestující pouze na ubytování bez stravování reflektující buď vůbec byt nedostal, aneb za samotný pokoj téměř tutéž cenu platiti musil jako za úplnou pensi (úplné zaopatření i s bytem).

Nejdůležitější výhodu skýtáme však cestujícímu tím, že nemusí kupony naše použíti, nevyhovuje-li mu náš hotel z důvodů jakýchkoliv, aneb změnil-li cestující

během cesty svůj jízdní plán. V případě tom navrátíme za ně placený obnos po nepatrné srážce 5% za výlohy vystavovací. Nemá tudíž cestující žádného risika při používání kuponů našich. Vyhovuje-li mu hotel, použije kuponů našich, nevyhovuje-li mu, tož je vrátí. Ona malá srážka je příliš nepatrná vůči výhodám uvedeným.

Kromě těchto uvedených výhod skýtají kupony naše cestujícím tu neocenitelnou přednost, že se nemusí obávati, že pokoj neobdrží, neboť hotelier je v našem případě povinen hosta našeho ve svém hotelu umístiti a v případu přeplnění hotelu svého jej do jiného hotelu stejného řádu poukázati. — Tuto výhodu ocení hlavně ten cestující, kterému se již stalo, že musil do půlnoci hotel hledati a na konec byl nucen přespati v čekárně, aneb jinde zas byl nucen platiti za přespání ceny tak horentní, že musil pobyt na polovinu zkrátiti.

Značnou další výhodu skýtají kupony naše tím, že příbuzní stále znají adresu cestujícího a že v různých případech nastalé potřeby se s ním hned dorozuměti mohou.

Ku konci připomínáme, že používáme výhradně jen kuponů svých a tudíž ne kuponů firem cizích a že během času, jednak dle svých vlastních zkušeností, jednak dle zpráv klientů našich vypověděli jsme smlouvy s hotely, které ujednané podmínky nedodržely a můžeme směle tvrditi, že nynější hotely co nejlépe hosty naše obslouží.

Angličané, Francouzi a Němci, národové vyspělí, cestují dnes téměř výhradně s kupony hotelovými.

Račte učiniti malou zkoušku a zajisté že hotelové kupony se i u Vás osvědčí.

Přesné rozpočty hotelových kuponů pošleme na požádání zdarma. Cestující učiní si z rozpočtu tohoto přesný přehled všech výdajů na své cestě.

Osvědčení o výhodnosti našich kuponů hotelových.

V Praze, 3. září 1907.

— — — — Co se pak týče kuponů hotelových, nemůžeme než zařízení toto co nejvřeleji doporučiti všem, kdož chtějí výhodně a bezstarostně cestovati. Hlavně v městech silné frekvence turistické stávají se téměř nutností, nechce-li být člověk vydán na milost hotelierů a platiti vysoké ceny, které téměř dvojnásobné i trojnásobné výše dosahují. Z té příčiny postrádali jsme kupony ve všech místech, pro které Jste nám je dosud vydati nemohl. Ing. *E. M.*, Ing. *L. H.*, Ing. *Fr. J.*

V Plzni 14. IV. 1908.

— — — — a děkuji Vám srdečně za doporučení hotelů. Byl jsem všude na Vaše poukázky velmi laskavě přijat a velmi dobře obsloužen. Pokoje byly všude velmi pěkné a úplně čisté. Vzhledem k uvedenému mohu ctěnou firmu Vaši každému co nejlépe doporučiti, což také mezi svými přáteli a známými vždy a všude činím. *J. N.*

Von den mir Ende August nach Theresienstadt übersendeten Hotelcupons konnte ich alle verwenden bis auf die mitfolgenden zwei aus Leipzig und ersuche ich demzufolge auf Grund der seinerzeitigen Vereinbarung um Retournierung des entfallenden Geldbetrages. Ihre Adressen etc. waren sehr zutreffend.

Wien, den 11. September 1907. *A. von H*, Feldzeugmeister.

Ersuche höflichst mir mitteilen zu wollen, welche Hotels in Rom, Neapel und Florenz mit Ihren Hotelcoupons benutzt werden können und wie viel ein Coupon für Logis, erstes Frühstück und Diner kostet. Hatte voriges Jahr welche von Ihrem Bureau für die Schweiz und war sehr zufrieden.

26. III. 1908. Ulanen-Oberlieut. *K*, Wels [Oberösterr.]

Bučovice, 30. III. 1909.

. . . . . S hotely byl jsem úplně spokojen. *J. R.*

Nové Hrady [Gratzen] 30. IX. 1909.

— — — — Kupony byly mi velmi vítány a byl jsem s ubytováním stravou všude velmi spokojen. *K. B.*

— — — — Kuponů těchto jsme z nedostatku času nemohli upotřebiti; na ostatních místech se nám kupony dobře hodily a byli jsme velmi spokojeni. *F. S.*

V Plzni, 24. IX. 1908.

Nenadsazuji ani dost málo, prohlašuji-li, že cestování s hotelovými kupony jest přímo ideální. Vždy, všude a každému toto zařízení vřele doporučuji. *V. K.*

Valašské Klobouky, 11. VIII. 1909.

— — — — a zároveň sděluji, že s kupony hotelovými byl jsem velmi spokojen; lze zařízení toto jen doporučiti. *F. R.*

Curych 25. VI. 1909.

Jsem s Vaší okruženkou i hotelovými kupony i s vypracovaným programem úplně spokojen a mohu Vaší ct. firmu každému co nejlépe doporučiti. *V. Ž.* z Českých Budějovic.

Kralovice u Plzně.

Vrátil jsem se právě se ženou z cesty Holandskem, z Londýna a Paříže a nemeškám Vám projeviti za výtečné sestavení cesty, okružních lístků a za vystavení hotelových kuponů nejsrdečnější své díky. Cesta šla úplně hladce, bez příplatků vůbec a v hotelích nás všude rádi viděli. Hotely pak byly vesměs výborné, prvního řádu. Pro cestujícího jsou hotelové kupony velikou výhodou. Každý je hned v nejlepších rukou v tom kterém městě, sklamání v kvalitě hostince a vyssávání hosta úplně odpadá. Vaše kancelář má pak dobré jméno všude. Komické je, že Vás vyslovují „Sulk". Nepoužil jsem kuponů v Bruselu, ježto v hotelu Mühlbauer bylo vše obsazeno a my portýrem dovedeni byli do sousedství. Litovali, že je jim to nepříjemné, že mají Čechy od pana „Sulka" stále v hotelu. Hotel, který nám doporučili, byl rovněž velmi dobrý.

26. IX. 1909. Dr. *J. T.*

P. T.

Vracím nepoužité hotelové poukázky za účelem jich výplaty s 5% srážkou. Byl jsem s nimi spokojen zvláště tam, kde jsou hotely na ně zvyklými. . . . Pro příště si tyto kupony opět vezmu.

V dokonalé úctě

Kamenice n. Lip. 6. 6. Dr. *C*, r. z. s.

Velectěný Pane!

Vrátivši se z cesty domů, posílám Vám nepoužité hotelové kupony zpět se žádostí o vrácení obnosu po srážce 5%. By a jsem ve všech hotelích dokonale spokojena a chválím si toto zařízení velice.

V dokonalé úctě *A. K.*

Kyjov, 8. 10. 1910.

Nové Město n. M., dne 10. VIII. 1910.

Ctění Páni Šulc a Spol., Praha

Dovoluji si Vám sděliti, že moje choť byla s Vaším plánem, lístky a též kupony hotelovými plně spokojena. V plné úctě děkuje za Vaše coulantní služby

znamenám se Vám

MUDr. *S.*

Ml. Boleslav, dne 10. října 1910.

Pánové Šulc a Spol., Praha.

Dovoluji sobě oznámiti, že jsem s Vašimi hotelovými kupony, jakož i okružním lístkem úplně spokojen byl a budu Vaši ct. kancelář co nejvřeleji nadále odporučovati. Zároveň zasílám neupotřebené hotelové kupony a prosím o jejich vyplacení po srážce povinných procent.

S veškerou úctou *J. Ž.*

Páni Č. Šulc a Spol., Praha.

V příloze zasílám kupony hotelové, které mi po cestě zbyly, a žádám o laskavé nahražení příslušného obnosu. Kupony nám po cestě vesměs dobře posloužily a lituji, že nevzal jsem si kupony též pro Benátky, byli bychom ušetřili.

S veškerou úctou *A. K.*

V Jindř. Hradci, 9. září 1910.

Ctěné firmě Šulc a Spol.

Žádám o laskavé vrácení obnosu za kupony, kterých jsem nemohl použiti. Se všemi odporučenými hotely jsem byl úplně spokojen.

S úctou *H. S.*

Praha, 16. června 1908.

Páni Čeněk Šulc a Spol., Praha.

Račte doručiteli tohoto vyplatiti dotyčný obnos za neupotřebené hotelové kupony. Kuponů těchto nemohli jsme upotřebiti; na ostatních místech se nám kupony dobře hodily a byli jsme velmi spokojeni.

S veškerou úctou *F. S.*

Páni Čeněk Šulc a Spol., Praha.
— — — — V ostatních Vámi odporučených hotelích jsem byl velice spokojen, a mohu tento praktický způsob každému vřele doporučiti.

S úctou veškerou ***J. N.***

Na Horkách, 10. 3. 1910.

Všecka tato, jakož i jiná osvědčení předložíme každému v originálech k nahlédnutí.

Všechny dotazy týkající se hotelových kuponů nutno říditi na Cest. kancelář a směnárnu **ČENĚK ŠULC A SPOL. v Praze**, Havlíčkova ul. č. 1. — (Na odpověď budiž přiložena známka).

Zpropitné

patří k nezbytnému zlu při cestování. Obyčejně dává se v hostincích při menších útratách 5—10%. V hotelích je lépe platiti zpropitné najednou u pokladny při placení účtu za pobyt a sice přibližně 10% celkového obnosu. Tento příplatek na zpropitné je dobře dáti si na účtu potvrditi.

Při delším pobytu, příp. při více osobách percentuální poměr zpropitného se poněkud snižuje.

Pojištění cestovní.

Pojištění proti následkům úrazu na cestách bylo do nedávna považováno za čirý přepych, dnes stalo se pojištění takové nutností — nezbytnou potřebou.

Moderní cestující liší se ve všech směrech od cestujícího před několika léty. Kdežto dříve cestující vydával se na cesty na jedné straně s přebytečnou výzbrojí a s četnými zavazadly, na druhé straně však úplně nepřipraven, jeví se u moderního cestujícího pravý opak: nejpraktičtější, pokud možno nejlehčí a nejmenší výzbroj, ale současně důkladná příprava a znalost všeho, co na cestě má následovati. A dnes cestující uvažuje

všechny okolnosti a podobně jako je dnes málo těch, kteří nejsou pojištěni proti ohni, krádeži atd., řídne i počet těch, kteří opomíjejí se pojistiti proti následkům úrazu na cestách.

Doporučujeme vřele, byste se před početím cesty dal u nás pojistiti proti úrazu na cestách. Výdej za pojistku je nepatrný a nepadá při celkovém rozpočtu na váhu. — Odpadne Vám tím starost, budete klidnější a pocestujete bez obavy.

Vedeme dvojí druh cestovního pojištění a sice:

a) **pouze proti úrazům nastavším při nehodách na dráze neb na lodi:** Pojištěnec platí na dobu 14 dní K 1.50, na dobu 28 dnů K 3.—, na dobu 42 dnů K 4.50 a je pojištěn na K 20.000 pro případ smrti. V případě lehčího poranění obdrží pojištěnec K 50.—, příp. K 25.— týdně. (Lze se též pojistiti **na obnosy dvojnásobné**);

b) **proti všem úrazům.** Toto pojištění je **daleko výhodnější,** neboť vztahuje se na všechny úrazy, které pojištěnce na cestě potkati mohou (při procházce, stoupání na vrchy, při koupání atd.). Pojištěnec platí na dobu 14 dnů K 11.28, na každých dalších 7 dnů vždy K 5.— a je pojištěn na K 10.000 pro případ smrti, na K 10.000 pro případ trvalé neschopnosti ku práci a na K 5.— denního odškodného. (Lze se též pojistiti na obnosy dvojnásobné).

Na přihlášce račte udati přesná jména, den narození a den odjezdu.

Pohlednice.

Ku slastem moderního cestování náležejí pohlednice. Místo oddechu očekává cestujícího po vykonané procházce psaní pohlednic. Pohlednice se píšou mezi obědem, mezi večeří a děje se tak nejen na vrub odde-

chu, ale i na vrub prohlídky a vycházky. A ku konci cesty jen samé nepříjemnosti: tomu jsem z toho a z toho místa opomenul poslati, ač onomu jsem poslal více než původně zamýšleno.

Abychom aspoň částečně tomuto zlu odpomohli, doporučujeme, aby si cestující pohlednice z měst a krajin, kterými projíždí, již zde u nás v potřebném počtu zakoupil, adresami opatřil a dle pořadu cesty roztřídil. Na cestě zbývá mu jen připojiti poznámku, či pozdrav, oznámkovati a hoditi na poštu. Co tím získá, ocení teprve na cestě samé.

Máme na skladě pohlednice téměř z celé Evropy. Hlavně Rakousko, Německo, Švýcarsko a Italie jsou většími a nejnavštěvovanějšími místy na skladě zastoupeny. Dále máme na skladě:

Z Francie: francouzskou Rivieru, Bordeaux, Lyon, Lourdy, Grenoble, Marseille, Paříž, Boulogne s. M., Havre, Trouville.

Z Belgie a Holandska: Brusel, Antverpy, Ostende, Bruges, Gand, Blankenberghe, Amsterodam, Rotterdam, Haag, Vlissinky, Utrecht, Scheveningen.

Ze Skandinavie: Kodaň, Kristiania, Trondhjem, Bergen, Stavanger, Aalsund, Göteborg, Malmö, Štokholm, Upsala.

Dále Londýn, Dover, Edinburg, Madrid, Sevilla, Lisabon, Granada, Barcelona, Toledo, Gibraltar, Alžír, unis, Kahyra, Luxor, Alexandrie, Cařihrad, Sofie, Bukurešť, Bělehrad, Athény, Olympie, Korfu, Petrohrad, Oděsa, Moskva, Varšava, Kyjev, Nový York a t. d.

Pohlednice tyto čítáme nejlevněji:
jednotlivé po 10 hal.;
tucet sdružených za 1 korunu;
100 kusů sdružených za 7 korun.

Moderní pohlednice Tuckovy, Photoglob a j. a j., jednotlivě po 20 hal., tucet K 2.—, 100 kusů sdruženě za 13 K 50 h.

Pohlednice posýláme na žádost na výběr, pakliže se odběratel zaváže ponechati si aspoň 25% ze zásylky na pevno a nehodící se navrátiti během 3 dnů ve stavu nepoškozeném.

Cestovní výzbroj:

A. Výzbroj zevní.

*Ruční brašna (*vak, *kufr, *kaseta aneb *tlumok k upevnění na bedra) ve velikosti odpovídající přiměřeně obsahu, jejž má pojmouti. *Cestovní velký kufr pro zvláště velký obsah určený. *Krabice na klobouky. *Chránítko na deštníky a hole. *Řemení na plaid anebo cestovní deku. *Necessaire. *Příruční brašna na peníze a nejnutnější drobné potřeby.

Nejnutnější potřeby, jež dlužno vzíti na cestu. Kromě toho, co cestující má na sobě.

Týdenní	14denní	
1—2	2—4	košile denní.
1	2	náprsenky.
1	1—2	náhradní kravaty.
1	2	noční košile.
1	1—2	podvléčky.
1—2	2—4	páry ponožek.
3—6	6—12	límečků a tolikéž kapesníků.
1—2	2—3	párů manžet.
1	1	utěrku (utěrák).
1	1	obvazek na hlavu.
1	1	hedvábný šátek na krk.
1	1	teplý šátek na život pro případ lehkého nastydnutí.

1	1—2	košile spodní aneb trika pro choulostivější.
1	1	reservní boty.
1	1	reservní kalhoty, příp. celý oblek.
1	1	plaid (cestovní deka).
1	1	nítěné rukavice do vozu (šedé).
1	1	rukavičky.
1	1	čepici cestovní.
1	1	balíček drobností: knoflíčky do košile, knoflíčky k podvléčkám, kalhotám a kabátu, přesku k vestě, jehlu, několik špendlíků, nitě, tkanice k botám, kousek motouzu, několik zavíracích špendlíků.
1	1	*kapesní lékárničku.
1	1	*polštářek nafukovací.
1	1	*pohárek na víno aneb koňak (skládací).
1	1	*vytahováček na zátky.
1	1	*vidličku a nůž (skládací).
1	1	*malý necessaire, obsahující: *hřeben, *kartáč na vlasy, *kartáček na vousy, *kartáč na šaty, *kartáček na zuby, *pastu na zuby, *mýdlo, *příp. cest. břitvu, *mýdlo k holení, *háček na boty a rukavice, *pilníček na nehty, *zrcádko, pásek na vousy, krém na boty.
1	1	kousek čokolády.

---

* Všechny tyto předměty máme na skladě v hojném výběru a v cenách nejlevnějších a posloužíme zvláštním obšírným illustrovaným seznamem.

1	1	*lahvičku kolínské vody a koňaku.
1	1	*kapesní naplňovací péro.
1	1	*sáček z jelení kůže na peníze k nošení na těle pod košilí.

Dále nutno vzíti s sebou:

Cizí peníze, viz str. 77. atd.
Cestovní pas příp. jiný osobní průkaz, viz str. 82.
Pojistku na cestu, viz str. 88.
Hotelové kupony, viz str. 83.
Průvodčí knihy po místech a krajinách, kterými se projíždí, viz str. 68 atd.
Jízdní řád zemí, kterými se projíždí, viz str. 73.
Tlumočníky, př. kapesní slovníky a mluvnice, viz str. 75., 76.
Pohlednice peněžní, viz str. 81.
Pohlednice ze všech míst, kterými se projíždí, viz str. 89.

Udáváme jen k vůli informaci přibližný seznam toho nejnutnějšího, co cestující má míti s sebou. Co se týče prádla, záleží toto arci na jednotlivci, kolik všeho si s sebou vezme.

Pojištění zavazadel

Přejímáme pojištění zavazadel proti ztrátě a shoření.

Za poplatek K 1.—* obdrží pojištěnec v případu ztráty neb shoření pojištěného předmětu obnos až do výše K 500.— nahražen.

* Pro Rusko a Balkán a země mimoevropské 50% přirážky.